

Dokumentnamn
Beslut
Beslutsdatum
2021-06-14

Diarienummer
Ö 48-2021/3.1

Klagande

Rättsmedicinalverket

Överklagat beslut

Etikprövningsmyndighetens beslut den 28 april, dnr 2021-01445, se Bilaga

Projekttitel: Autismspektrumstörning och dess relation till begreppet allvarlig psykisk störning i rättspsykiatriska utredningar

Saken

Prövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen)

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden för etikprövning godkänner den forskning som avses i ändringsansökan.

Bakgrund

Klaganden har tidigare erhållit etikgodkännande för ett forskningsprojekt vid Rättsmedicinalverket om autismspektrumstörning (ASD) hos personer som genomgår rättspsykiatrisk utredning. Enligt grundansökan innefattar forskningsprojektet dels ett kvalitativt, dels ett kvantitativt delprojekt.

Ändringsansökan gäller det kvalitativa delprojektet, där en huvudfrågeställning har varit hur det byte av diagnossystem som skedde 2016 har påverkat diagnossättningen och de rättspsykiatriska utredningarnas slutsatser beträffande det juridiska begreppet "allvarlig psykiatrisk störning". För den kvalitativa studien planerades i grundansökan genomgång av tio "randomiserade" utredningar där utredningen resulterat i bedömningen att allvarlig psykiatrisk störning förelegat och tio "randomiserade" utredningar där man inte funnit allvarlig psykiatrisk störning.

I ändringsansökan avser klaganden att analysera ytterligare 40 rättspsykiatriska utredningar av forskningspersoner med autismsdiagnos. Urvalet utgår från dels två brottstyper (dödligt våld respektive sexualbrott), dels bedömning av om allvarlig psykiatrisk störning förelegat eller inte.

Etikprövningsmyndigheten har avslagit ändringsansökan eftersom man bedömt att ändringarna är av sådan omfattning att ny fullständig ansökan krävs. Myndigheten har funnit att det rör sig om forskning utan samtycke avseende mycket känsliga personuppgifter. Man har utgått från att fallen har varit medialt uppmärksammade och att det därför finns risk att forskningspersonerna kan identifieras.

Klagande påpekar att avsikten inte är att beskriva enskilda fall utan att "identifiera och gruppera utvecklingsvägar/brottsförlopp." Vidare framhålls att delprojektet tidigare godkänts av Etikprövningsmyndigheten utan krav på informerat samtycke. Slutligen betonas att nyttan för det allmänna ("public good") med denna typ av forskningsprojekt bör beaktas.

Postadress

Överklagandenämnden för etikprövning
c/o Vetenskapsrådet
Box 1035
101 38 Stockholm

Besöksadress

Västra Järnvägsgatan 3

Telefon

08-546 77 610 vx

E-post

kansli@onep.se

Webbplats

www.onep.se

Dokumentnamn

Beslut

Beslutsdatum

2021-06-14

Diarienummer

Ö 48-2021/3.1

Skäl för beslutet

Etikprövningsmyndigheten har godkänt den ursprungliga ansökan utan krav på informerat samtycke. Även om detta kan ifrågasättas finner Överklagandenämnden att en utökning med ytterligare 40 forskningspersoner inte innebär en sådan väsentlig förändring av integritetsriskerna eller i något annat avseende att ny fullständig ansökan krävs. Ändringsansökan kan därför godkännas.

Överklagandenämndens beslut får enligt 37 § etikprövningslagen inte överklagas.

Detta beslut har fattats av Ann-Christine Lindeblad, Kjell Asplund (föredragande), Anna Sarkadi, Gert Helgesson (skiljaktig), Ann Wennerberg, Bengt Gustafsson och Lena Näslund. Vid den slutliga handläggningen har dessutom ersättarna Carina Gunnarsson, Christina Eintrei, Ingemar Engström, Johan Fritzell, Bimbi Ollberg och Birgitta Hübinette samt kanslichefen Jörgen Svidén, administrativa sekreteraren Katarina Gate Lundgren och juristerna Amelie Metz och Johanna Sjöcrona deltagit.

På Överklagandenämndens vägnar

Ann-Christine Lindeblad

Ordförande

Gert Helgesson är skiljaktig och anser att Etikprövningsmyndighetens beslut inte ska ändras.